

Opp og ned i hastighet/giring

Endring i hastighet er en naturlig del av det å kjøre bil. Mange glemmer nok at hastighet ofte kan benyttes som et verktøy i trafikken til fordel for fører. I situasjoner som er uoversiktlig eller krevende kan vi bevist senke hastigheten slik at vi får litt mer tid eller handlingsrom. Hastigheten benyttes i tillegg til å kommunisere med andre trafikanter om hva vi har planer om å gjøre.

Økning og senking av hastighet er en teknisk øvelse, i tillegg til at det bør ligge en bevisst handling bak.

Når den som skal lære seg dette, vil det i begynnelsen være naturlig at fokuset er på det tekniske. Farten skal økes jevnt og bestemt til den hastigheten dere har blitt enige om. Neste mål er å holde denne hastigheten stabilt videre. Det høres kanskje banalt ut, men mange sliter med gasskontroll i begynnelsen.

Når den som øvelseskjører behersker grunnleggende fartsøkning vil det være naturlig at dere øver på mer bestemt akselerasjon, eller nødakselerasjon.

Forhåpentligvis trenger man ikke å nødakselerere, men det vil være skummelt om dette er noe som skal prøves for første gang når vi skal ut på en motorvei. Bilen har kraftressurser, og disse bør den som øvelseskjører kjenne til.

Dersom dere øver med manuelt gir, gir denne øvelsen ekstra arbeidsoppgaver for kandidaten.

Giring

Giret på bilen har samme funksjon som giret på en tråsykkel. Fra stillstand trenger vi et lavt gir slik at beina våre klarer oppgaven med å få oss avsted. Slik vil det være med bilen også.

Forenklet kan vi si at de ulike girene på bilen har "bestemte" bruksområder, selv om det i hovedsak vil være farten som bestemmer giret vi bruker. Vi kan dele det opp på følgende måte :

1. gir - Start og stans, krypkjøring/ kø kjøring og parkering.
2. gir - kjøring i veikryss / rundkjøringer
3. 4. . 5 og 6. gir kan vi kalle "kjøregir.

Dette er ikke noen fasit, men et utgangspunkt. Biler er ulike og det samme vil utvekslingen på giret være. Girene vil ofte overlape hverandre, og det kan derfor være flere gir som kan brukes til en gitt hastighet. Dersom motoren synger en høyfrekvent lyd/dur har vi gjerne for lavt gir. Merker vi at motor og bil rister og motorduren er mørk, har vi gjerne for høyt gir.

Når vi skal foreta et girskifte er det visse ting vi skal prøve å være litt oppmerksom på. Girskiftet skal være mykt, og kontrollert. Med det mener vi at det skal ikke være noen nykk eller drag i bilen når clutchen føres ut igjen. Vi skal ikke skynde oss eller være kjapp. Tidspunktet for giring er langt viktigere enn hvor raskt vi måtte klare å gire. Husk at vi må dra bilen litt opp på turtall i det giret vi er i, før vi girer.

Vi kan gjerne hoppe over gir dersom vi har fart nok til det. Det anbefales dog ikke å hoppe over 2. gir og normalt sett ikke 3. Gir da det kan være utfordrende å få en myk overgang til giret som legges inn.

Bilen skal holde stabil kurs under giring. Det er lett for å holde for hardt fast i ratt eller girspaken. Slapp av og se langt frem. Dersom den som øvelseskjører synes dette er vanskelig, kan det være god trening å lære seg å betjene rattet kun med vestre hånd.

En god huskeregel er at vi skal være ferdig med girvalget vårt før vi kommer frem til situasjonen. Det er ikke dermed sagt at clutchen må ha kommet ut igjen, den trenger vi først når vi har behov for fremdrift, men girvalget bør være foretatt.

Når dere skal øve på dette, er et lite trafikkert område ideelt. Kjør gjerne i 50 km/t i 3. eller 4. gir. Finn et punkt et godt stykke frem. Den som øvelseskjører får som oppgave at bilen skal kjøre i 20 km/t i 2.gir når dette punktet nås.

På denne måten må den som øvelseskjører beregne når og hvor hardt det skal bremses, samt når girskiftet må foretas. Varier hastighet og valg av gir.

Bremsing

Når det kommer til bremsing er det flere ting den som øvelseskjører må tilegne seg. For å stoppe på et angitt sted må bremselengde og bremsetrykk beregnes. På lik linje med start og stans skal det være en behagelig brems. En bil med brå bevegelser forteller oss at teknikken kan bli bedre. Her er to forslag til bremseøvelser.

Øvelse 1: Bli enige om et punkt et godt stykke fremme, samt hvilken hastighet dere skal kjøre i. Oppgaven er å stanse bilen ved det avtalte punktet.

Det skal være en jevn brems og myk stans. Dersom den som øvelseskjører begynner å bremse for sent må bremsetrykket justeres deretter.

Øv gjerne på normal brems, men prøv også å bråbrems slik at den som øvelseskjører blir klar over hva bilen faktisk er i stand til dersom det måtte være nødvendig.

Bussholdeplasser langs en lite trafikkert vei er ypperlig til dette formålet, sett at den som øvelseskjører har forutsetningene til å kjøre på vei.

Øvelse 2: Bli enige om et punkt et stykke frem i veien, samt hvilken hastighet dere skal kjøre i, for eksempel 50 km/t. Oppgaven er at bilen skal ha en bestemt fart, for eksempel 20 km/t, ved det avtalte punktet.

Varier med hastighet før bremsing og hastighet det skal bremses ned til.